

BED, BAD, BROOD EN BEGELEIDING

2009-2015

VAN NOODOPVANG TOT BBB+

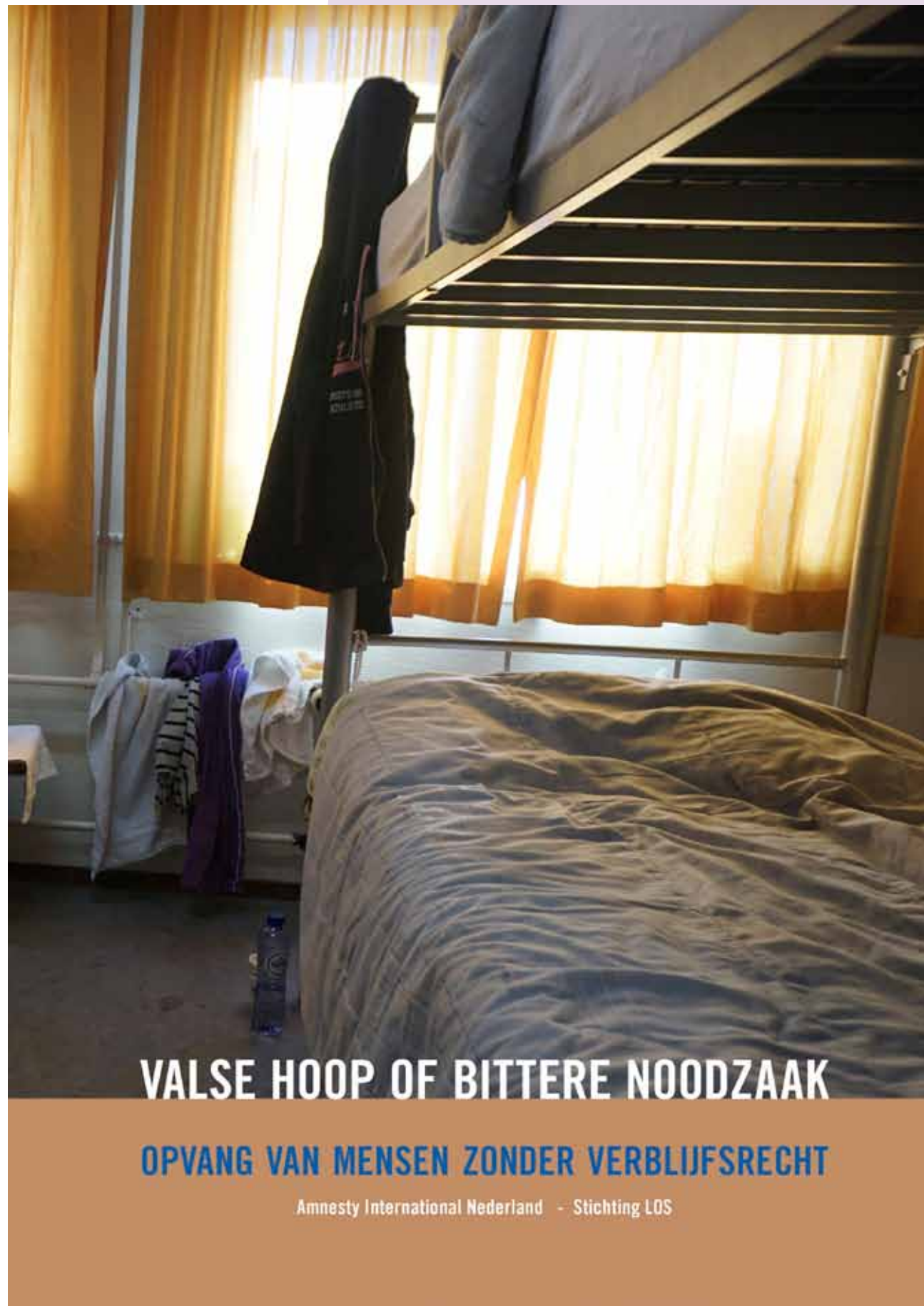
INLIA heeft zich vanaf het allereerste begin ingezet voor asielzoekers in nood. Voor individuele gevallen én hele groepen die buiten de boot vielen. Dat begon met de kerkasiels eind jaren tachtig en het tentenkamp voor zogeheten ‘technisch onverwijderbare vreemdelingen’ eind jaren negentig in de Drentse bossen. Asielzoekers die op straat stonden omdat het rijk vond dat zij geen recht meer hadden op opvang. Op die manier hoopte het rijk enerzijds ‘aanzuigende werking’ te voorkomen en anderzijds het vertrek van mensen te bewerkstelligen. Maar de straat – zo weet INLIA – is nooit onderdeel van de oplossing, maar altijd onderdeel van het probleem.

Jarenlang maakte INLIA zich sterk voor noodopvang en ving INLIA zelf ook mensen op. Onder meer in de noodopvang in het voormalige Formule 1 hotel in Groningen. Totdat het kabinet in 2009 kwam met maatregelen die het systeem ‘sluitend’ zouden moeten maken: asielzoekers die uitgeprocedeerd waren konden ófwel in het azc werken aan hun vertrek ófwel in vreemdelingenbewaring worden genomen om gedwongen uitgezet te worden. Er zou niemand meer tussen wal en schip belanden. De noodopvang ging dicht per 1 januari 2010.

Maar het systeem bleek niet sluitend. Opnieuw belandden er grote groepen mensen op straat. Een meerderheid van hen was zelfs gewoon legaal in Nederland: zij mochten de nieuwe beslissing in hun procedure in Nederland afwachten maar zonder eten of onderdak. Maar legaal of illegaal: ieder mens heeft recht op basisvoorzieningen als voedsel, kleding, gelegenheid zich te wassen en een dak boven zijn hoofd. Bed, bad, brood.

De kerken lieten het er dan ook niet bij zitten. De PKN startte een rechtszaak tegen de staat. Tot aan het Europees Comité voor de Sociale Rechten (ECSR) toe. In november 2014 kreeg de PKN uiteindelijk gelijk: volgens het ECSR schond Nederland de basisrechten van asielzoekers door hen uit te sluiten van voedsel en onderdak. Daarnaast bepaalde de Centrale Raad van Beroep in Nederland dat gemeenten deze opvang moesten bieden. In 2015 gingen her en der in het land nieuwe opvanglocaties open: de ‘bed, bad, brood’-opvang was een feit.

de straat is nooit onderdeel van de oplossing, maar altijd onderdeel van het probleem

2015-2018

HET GRONINGSE MODEL

In politiek Den Haag bleef de ‘bed, bad, brood’-opvang een spijtszwam. Als er dan toch een bbb moest zijn, moest dat volgens sommige partijen zo ‘klein’ mogelijk: maximaal een sobere nacht-opvang op zaal en overdag de straat op. Want anders zouden mensen maar valse hoop krijgen en in Nederland blijven. Amsterdam deed het bijvoorbeeld zo.

In Groningen voerde en voert INLIA de opvang uit voor de gemeente. Hier kozen ze voor een bbb+ met 24-uursopvang: bed, bad, brood en begeleiding. Het idee: mensen tot rust laten komen, met respect bejegenen en activeren (de gasten in de bbb+ maken zelf de boel schoon, doen de boodschappen van hun leefgeld à €30,- per week en koken zelf) EN dan nog die plus; de extra b van begeleiding. Perspectiefmedewerkers begeleiden mensen bij het wegnemen van obstakels om aan een legale toekomst te werken.

Deze aanpak werd bekend als ‘het Groningse model’. Het blijkt te werken. Dat wisten we in Groningen al – we zagen hoeveel mensen er alsnog weer in azc’s werden opgenomen, een verblijfsvergunning kregen, vertrokken naar een ander land of terugkeerden naar hun land van herkomst. Onderzoek van Amnesty International toonde in 2017 aan dat een dergelijke aanpak bittere noodzaak was. Onderzoek van de RUG (in opdracht van het WODC van het ministerie van Justitie en Veiligheid) toont in juni 2018 vervolgens aan dat ‘24-uursopvang met begeleiding het snelst tot vertrek leidt’.

Staatsecretaris Harbers, eerder op bezoek bij de bbb+ in Groningen, onderschrijft dit. “Een stabiele leefsituatie, begeleiding en activering zijn noodzakelijk om de doelgroep zich te laten richten op de toekomst”, aldus Harbers in een brief aan de Kamer.

De ‘Bed-Bad-Brood’-boot Amanpuri, waar 112 gasten verblijven. De Amanpuri kreeg bij haar ingebruikname als opvang voor asielzoekers in januari 2017 wereldwijd aandacht. Het werd door persbureau Reuters internationaal verspreid en leidde onder andere tot een live televisieuitzending van de Italiaanse RAI. Amanpuri betekent in het Sanskriet Plaats van Vrede, in het Maleis Veilige Burcht.

BBB+ IN GRONINGEN

Cijfers maart 2015 tot juni 2018

Circa 110.000 overnachtingen

op 10 locaties

voormalig Formule 1 Hotel, de voormalige Zonnebloemboot Amanpuri en 8 woningen en appartementen.

Meer dan 100 patiënten

onder wie 58 psychiatrische patiënten en zo’n 30 verslaafden. Ook 28 zestigplussers, de oudste is 78 jaar.

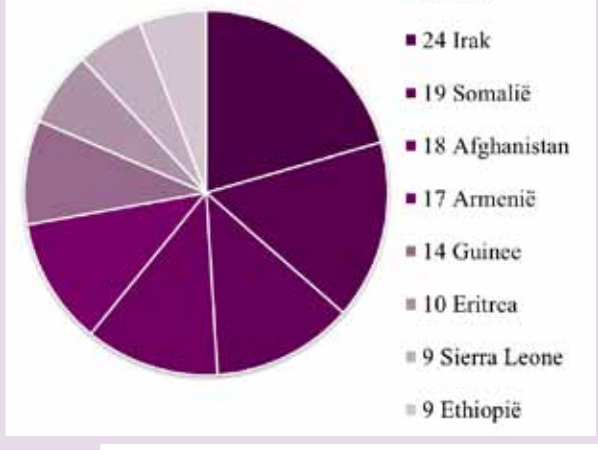
52 ambassadebezoeken

hebben we georganiseerd en begeleid waarbij inmiddels 36 mensen een identiteitsdocument of -verklaring hebben verkregen. Voor ons zijn er drie wegen die we met onze gasten kunnen bewandelen: een verblijfsvergunning in Nederland, terug naar het land van herkomst of vestiging in een derde land.

44 verschillende nationaliteiten

Top 10: Irak, Iran, Somalië, Afghanistan, Armenië, Guinee, Eritrea, Sierra Leone, Ethiopië.

777 mensen opgevangen

op 1 juni 2018 verblijven 314 mensen in de opvang. Van degenen die zijn uitgestroomd valt op dat bijna de helft terugkeert naar rijksopvang of een verblijfsvergunning krijgt.

Voorpaginanieuws in de Volkskrant op 12.06.2018

INLIA

partner of churches, partner of municipalities, partner of refugees, partner of people